

Zaliczka na prenumeratę roczną 400 mk.

Ogłoszenia drobne za wiersz lub jego miejsce 25 mk., za szpalte 1000 mk., za stronę 2000 mk.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO.

Redakcja i Administracja: Białystok, Urząd Wojewódzki, Pałac Branickich.

Ogłoszenia, obwieszczenia, odezwy, zawiadomienia, komunikaty, uchwały, rozkazy, ect ect. władz cywilnych i wojsk. oraz instytucji społecznych i użyteczności publicznej przyjmuje się bez zastrzeżeń,—od osób prywatnych zaś tylko takie ogłoszenia, które wynikają ze stosunków tychże do wymienionych władz i instytucji, względnie o ile mają dobro lub interes ogółu na celu.

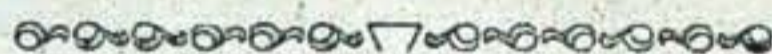
TREŚĆ:

Dział urzędowy

I. Przepisy organizacyjne. 1.	B. Rolnych: 5. 6.
II. Stan służbowy Urzędu Wojewódzkiego w dn. 1 stycznia 1922 r. 2.	C. Sanitarnych: 7.
III. Okólniki i komunikaty Wojewody, oraz Ministerstw zespolonych w Urzędzie Wojewódzkim w sprawach:	D. Opieki Społecznej: 8.
A. Samorządowych: 3. 4.	IV. Obwieszczenia Urzędu Wojewódzkiego i Starostw 9. 10.
	VII. Wykaz ważniejszych ustaw rozporządzeń i okólników: 11. 12. 13.

Dział nieurzędowy

O potrzebie państwowego pośrednictwa pracy oraz właściwych jego formach organizacyjnych.

Dział Urzędowy

I

Przepisy Organizacyjne

I

Rozporządzenie Rady Ministrów.

z dnia 31 października 1921 r.

w przedmiocie zmiany w przepisach prawnych o organizacji władz administracyjnych I instancji, obowiązujących na obszarze wo-

jewództwa: nowogródzkiego, poleskiego i wolińskiego, oraz powiatów: grodzieńskiego, wołkowyskiego i białowieskiego województwa białostockiego.

Na mocy art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. o unormowaniu stanu prawno-politycznego na ziemiach przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 roku (Dz. U. R. P. № 16. poz. 93.) zarządza się co następuje:

§ 1. Na województwa: nowogródzkie, poleskie i wolińskie oraz na powiaty: grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego rozciąga się moc obowiązująca:

- a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. № 72 poz. 426).
- b) rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. № 90 poz. 489) łącznie ze sprostowaniem z dnia 5 grudnia 1919 r. do tego rozporządzenia (Dz. U. R. P. № 92, poz. 502).
- c) rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. do rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 1919 r., określającego zasady zespolenia urzędów i organów powiatowej administracji państwowej (Dz. U. R. P. № 90, poz. 488) z wyjątkiem przepisów przejściowych zawartych w artykułach 6-9 włącznie, tego rozporządzenia.

§ 2. Dotychczasowy podział administracyjny na powiaty, przeprowadzony z uwzględnieniem rozporządzeń i zarządzeń b. Komisarza generalnego ziem wschodnich, względnie b. Komisarza naczelnego ziem Wołynia i frontu podolskiego tudzież b. Szefa zarządu terenów przyfrontowych i etapowych zostaje utrzymany.

§ 3. Postępowanie administracyjno-karne odbywa się na mocy przepisów zawartych w rozporządzeniach z dnia 5 listopada 1920 r. o wyznaczeniu kar i o postępowaniu administracyjno-karnem (Dz. Urz. z. t. p. I e. Nr. 4, poz. 30 i 31).

§ 4. Urzędy rejonowe, powołane do życia artykułem 8 rozporządzenia Komisarza generalnego ziem wschodnich z dnia 5 listopada 1919 r. (Dz. U. z. c. z. w. № 28, poz. 303) ulegną stopniowej likwidacji w drodze zarządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc wszelkie sprzeczne, lub niezgodne z nim rozporządzenia, obowiązujące na obszarach, określonych w § 1, a w szczególności traci moc zarządzenie Komisarza generalnego ziem wschodnich z dnia 5 listopada 1919 r. o organizacji powiatów i władz powiatowych (Dz. Urz. z. c. z. w. Nr. 28, poz. 303) z wyjątkiem art. 8. tego rozporządzenia tudzież art. 5. który zachowuje moc obowiązującą w brzmieniu nadanem mu rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 listopada 1920 r. w przedmiocie zmiany rozporządzenia Komisarza generalnego ziem wschodnich z 17 października 1919 r. o organizacji powiatów i władz powiatowych (Dz. Urz. zarz. ter. przyfr. I etap. Nr. 4, poz. 32).

§ 6. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:

A. Poniakowski.

Minister Spraw Wewnętrznych;

St. Downarowicz.

2.

Stan służbowy

Urzędu Wojewódzkiego Białostockiego w dniu 1-go stycznia 1922 r.

Wojewoda: POPIELAWSKI STEFAN, IV st. st.

A. Wydziały z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

ANTONOWICZ WITOLD, sekretarz osobisty Wojewody VIII st. st.

I. Wydział Prezydjalny. (P.R.)

Naczelnik Wydziału i Zastępca Wojewody-Inż KOLEK JAN, V.-st.-st.

Oddział I

Organizacyjno-inspekcyjno-dyscyplinarny.

HUZA TADEUSZ, st. referet-VI st.-st.

IWAŃSKI KAZIMIERZ, Inspektor Administracyjny, VII st. st.

CHADZYŃSKI GEDEON-referet VII st. st.

MAŃKOWSKI WACŁAW-p. o. referenta VIII st. st.

Oddział II.

Sprawy personalne.

WYSOGLĄD MARJAN-referent VII st. st.

GÓRSKA MARJA- p. o. sekretarza IX st. st.

BOROWSKI JAN-p. o. st. kancelisty X st. st.

Oddział III.

Bezpieczeństwo publiczne; Policja; Prasa; Stowarzyszenia.

WILGA HENRYK-VI. st. st.

STRZELECKI WŁADYSŁAW-p. o. pom. referenta VIII st. st.

GODZISZ JÓZEF- pom. referenta VIII st. st.

BUDZIANOWSKI WŁADYSŁAW-sekretarz IX st. st.

WAŃKIEWICZOWA ANATOLJA p. o. kancelistki XI st. st.

Oddział Kancelaryjny I.

KRAUS JAN-p. o. sekretarza IX st. st.

MYŚLIWIEC ANTONI, p. o. kancelisty X st. st.

PIERZCHAŁOWA HONORATA-p. o. mł. kancelistki XI st. st.

II. Wydział Administracyjny. (A.D.)

Naczelnik Wydziału-dr. KAŁUSKI WINCENTY, V st. st.

Oddział I.

Sprawy ogólne.

CIEJKA JAN- referent VII st. st.

Oddział II.

Sprawy administracyjno-karne

i sprawy kosztów leczenia.

MAKSYMGIŃSKI JAN-referent VII st. st.

Oddział III.

Sprawy wojskowe, oraz ruchu, ewidencja ludności.

SZCZEK STANISŁAW.-referent VII st. sł.
BOROWIEC KAZIMIERZ-p.o. sekretarza IX st. sł.

Oddział IV.

Sprawy wyznaniowe.

(Czasowo prowadzone przez referenta Oddz.-I.)
Oddział V.

Sprawy sztuki i kultury.

Ks. SLEDZIEWSKI PIOTR-p. o. konserwatoraz YI st. sł.

Oddział Kancelaryjny II.

CZECHOWICZ PIOTR-sekretarz IX st. sł.

III Wydział samorządowy. (SM.)

Naczelnik Wydziału-SALINGER WŁADYSŁAW Y st. sł.

Oddział I.

Samorząd powiatowy.

JATCZAK WŁADYSŁAW- pom-referenta YIII st. sł.

Oddział II.

Samorząd gmin wiejskich i miejskich.

KOSSUTH BRONISŁAW-referent YII st. sł.

Oddział III.

Sprawy mieszkaniowe.

CYDZIK NAPOLEON-p. o. st. referenta VI st. sł.

Oddział Kancelaryjny III.

PAŃKOWSKI WŁODZIMIERZ-p. o. st. kancelisty X st. sł.

IY Wydział Budżetowo-Gospodarczy. (BG).

Kierownik Wydziału dr. KIKIEWICZ RYSZARD HENRYK p.o. st. referenta YI st. sł.

Oddział I.

Budżetowo-Administracyjny.

SOWA ALOJZY p. o. pom. referenta YIII st. sł.

LIPSKI LUDWIK- pom. referenta YIII st. sł.

MIGDAŁ JAN- BOLESŁAW p. o. sekretarza IX st. sł.

Oddział II.

Gospodarczy.

NOWAKOWSKI CEZARY-p. o. Intendenta IX st. sł.

CHYBALSKI HENRYK-p, o. st. kancelisty X st. sł.

Oddział III.

Rachunkowy.

KORCZEWSKI BRONISŁAW-p, o. kontrakt. pom. refer. VIII st. sł. (na etacie Min. Rol. i D. P.)

PANKIEWICZ KAZIMIERZ-p. o. sekretarza IX st. sł.

TOPOLEWSKI ALEKSANDER-p, o. sekretarza IX

st. sł.

MALINOWSKA ZOFJA-p. o. st. kancelistki X st. sł. (na etacie Min. Pr. i Op. Sp.)

TEODOROWICZOWNA OLGA-p. o. mł. kancelistki XI st. sł.

PIWOWARCZYKÓWNA ZOFIA-p. o. mł. kancelistki XI st. sł.

PRZEKORZANKA HALINA-p. o. mł. kontr. kancelistki XI st. sł.

Oddział Kancelaryjny IV.

BERNACZEK TADEUSZ-p. o. kancelisty X st. sł.

Kancelarja Główna.

Naczelnik Kancelarji-SUCHY MICHAŁ VII st. sł.

1. *Biuro Podawcze.*

DZIEKOŃSKI KAROL-p. o. mł. kancelisty XI st. sł.

ORDYŁOWSKA MARJA-p. o. mł. kancelistki XI st. sł.

2. *Ekspedyt.*

PIERZCHAŁA TADEUSZ-p. o. mł. kancelisty XI st. sł.

SRZEDZINSKI TEOFIL-p. o. st. kancelisty X st. sł.

3. *Ogólna przepisowywnia aktów.*

TUROSIEŃSKA ANNA-p. o. st. kancelistki X st. sł.

LIPiNSKA JANINA-p. o. st. kancelistki X st. sł.

RURZIŃSKA KAMILA-p. o. mł. kancelistki XI st. sł.

OLSZEWSKA JADWIGA p. o. kancelistki XI st. sł.

KLANÓWNA JÓZEFA-p. o. telefonistki-XI st. sł.

MROCZKÓWNA MARJA-p. o. mł. kancelistki XI st. sł.

POPLAWSKA JADWIGA-p. o. mł. kancelistki XII st. sł.

SOKOŁOWSA JADWIGA-p. o. mł. kancelistki XII st. sł.

BOGACEWICZÓWNA ZOFJA-p. o. mł. telefonistki XII st. sł.

BORYSIEWICZÓWNA HELENA-p, o. mł. kancelistki XII st. sł.

B. Wydziały z etatów innych Ministerstw.

V. Wojewódzki Urząd Zdrowia Publicznego. (Z. P.).

(*Wydział Zdrowia Publicznego.*)

DYREKTOR (Naczelnik): Dr. ALCHIMOWICZ KONSTANTY V st. sł.

Dr. SZAYKOWSKI WACŁAW-VI st. sł., inspektor lekarski.

CHAMSKI STANISŁAW-p. o. inspektora mieszkaniowego VI st. s.

PAZDERSKI JAN-p. o. inspektora farmaceutycznego VII st. sł.

SALMOŃSKI JAN-sekretarz VIII st. sł.

PAWŁOWSKI ZENON-p. o. sekretarza IX st. sł.

MAJEWSKA BRONISŁAWA-p, o. kancelistki XI st. sł.

MALINOWSKA CZESŁAWA-p. o. kancelist. XI st. sł. (ma

szynistka).

PIETRASZÓWNA ANNA-p. o. mł. kancelistki XII st. st.

VI. Wydz. Rolnictwa i Weterynarji. (R.W.)

Naczelnik Wydziału: ŻURAKOWSKI JAN, V st. st.

Inspektorat I.

R o l n y.

PODHORSKI STEFAN-p. o. inspektora VI st. st.

CIEMNOŁOŃSKI JOZEF-p. o. referenta VII st. st.

KITTA EUGENJA-p. o. kancelistki X st. st.

Inspektorat II.

Weterynaryjny.

SKRZESZEWSKI EDWARD-inspektor V st. st. (lek. wet.)

SŁUCZANOWSKI ALEKSANDER-p. o. zast. inspekt. VI st. st. (lek. wet.)

SZMIGIELSKI HENRYK-p. o. sekretarza IX st. st.

Inspektorat III.

Ochrona Lasów.

ŻBIKOWSKI WŁADYSŁAW-inspektor VI st. st.

KOCHLER LEON-p. o. pom. referenta VIII st. st.

ZWIERCIAŁOWSKI JULJAN-p. o. st. kancelisty X st. st.

BOROWSKI JÓZEF-kontr. p. o. referenta Okr. Kom. Ochrony Las. VII st. st.

KIERSNOWSKI BOLESŁAW-p. o. komisarza ochr. las. VII st. st.

SZEMIOTH BOLESŁAW-p. o. komisarza ochr. lasów VII st. st.

LEKSZYCKI TADEUSZ-p. o. podkom. ochr. las. VII st. st.

GALLERT WIKLOR-p. o. podkom. ochr. lasów VIII st. st.

Inspektorat IV.

Majątków państwowych.

JASTRZĘBSKI WŁODZIMIERZ-inspektor VI st. st.

LEWICKI EUGENJUSZ-p. o. pom. insp. VII st. st.

PROCZKE STEFAN p. o. pom. referenta VIII st. st.

KOWALEWSKI WILOLD p. o. sekretarza IX st. st.

Inspektorat V

Meljoracyjny.

Inż. OSTROWSKI JERZY - inspektor VI st. st.

Inż. SIEKIERKO LUDWIG -p. o. pom. inspekt. VII st. st.

Inspektorat VI.

Hodowlany.

MARJANOWICZ MICHAŁ - p. o. inspektora VII st. st.

Inspektorat VII

Ogrodniczy.

CIESZEWSKI STEFAN-p. o. inspektora VII st. st.

Inspektorat VIII.

Oświaty rolnej.

SOLTAN STANISŁAW p. o. inspektora VII st. st.

Oddział Kancelaryjny VI.

ZEJDEL IGNACY-p. o. skarbnika VIII st. st.

KRAJEWSKI JAN-p. o. sekretarza IX st. st.

LIPKA MARJA-p. o. kancelistki X st. st.

GRZĘDZIŃSKA ALINA-p. o. mł. kancelistki XII st. st.

KONDRACKA JANINA-p. o. st. kancelistki X st. st. (maszynistka)

PAMPUCHÓWNA WŁADYSŁAWA-p. o. mł. kancelistki XI st. st. (maszynistka).

GOŁKÓWNA JADWIGA-p. o. mł. kancelistki XII st. st. (maszynistka).

VII Wydział Przemysłowy. (P.H.)

Naczelnik Wydziału: Inż. MALINOWSKI MIECZYŚLAW V st. st.

Oddział I.

Przemysłowy.

Inż. BIELICKI WACŁAW zast. Naczelnika Wydz. VI st. st.

RYNKIEWICZ ALBIN-p. o. pom. referenta VIII st. st.

Oddział II.

Stowarzyszeń Przemysłowo-Rzemieślniczych.

Inż. JANKOWSKI ANTONI-p. o. instruktora stow. przem. VI st. st.

Oddział Kancelaryjny VII.

KACZYŃSKI BOLESŁAW-p. o. sekretarza IX st. st.

KONECKA ZOFJA-p. o. kancelistki XI st. st.

TITTÓWNA OLGA-p. o. mł. kancelistki XI st. st. (maszynistka).

VIII. Wydział Pracy i Opieki Społecznej (P. O.)

Oddział I.

Opieki Społecznej.

BOGDAŃSKI MIECZYŚLAW-p. o. Kierownika Wydziału VI st. st.

DZIECIOŁOWSKI ANTONI-p. o. pom. referenta VIII st. st.

ZALUSKA ZOFJA-p. o. st. kancelistki X st. st.

Oddział II.

Pośrednictwa Pracy:

EYSMONT WŁADYSŁAW-p. o. Kierownika Oddziału, VII st. st.

SOKOŁOWICZ AUGUST-p. o. pom. referenta VIII st. st.

JUNGERMANÓWNA HELENA-p. o. st. kancelistki X st. st.

PRADZYŃSKI WIESŁAW-p. o. st. kancelisty X st. st.

IX. Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych. (RP.)

DYREKTOR: Inż. GLOTZ TADEUSZ V st. st.

Oddział I.

Ogólny,

WANDALLI MAMERT-p. o. pomocn. refer. VIII st. st.

ZIEMIANSKI ROMAN-p. o sekretarza [X st. st.

WYSOCKA AURELJA-p. o. m. kancelistki XI st. st.

WALKIEWICZÓWNA WŁADYSŁAWA-p. o. mł. kancelistki XI st. st. (maszyn.)

KONDRATOWICZOWNA HELENA-p. o. mł. kancelistki XI st. st. (maszyn.)

RZECZKOWSKA JANINA-p. o. mł. kancelistki XI st. st. (maszyn.)

Oddział II,

Rachunkowy.

SOBOCIŃSKI BOLESŁAW-p. o. rachmistrza VIII st. st.

WYSOCKI ROMUALD-p. o. mł. rachmistrza X st. st.

JANUSZEWSKI STEFAN-p. o. mł. rachm. X st. st.

PUSZ MIECZYŚLAW-p. o. pom. rachm. IX st. st.

BŁASZCZAK STEFAN-p. o. pom. rachmistrza IX st. st.

Oddział III.

Ekonomiczny.

ZALESKI STANISŁAW-p. o. technika drowego IX st. st.

Oddział IV.

Wodny.

Inż. BEZAŃSKI FRANCISZEK-Naczelnik Oddziału, V st. st.

KRAMER ANTONI KAROL, p. o. technika pomiarowego VIII st. st.

TOMASZEWSKI ALEKSANDER - p. o. pomocnika pomiarowego technika/. IX st. st.

ZEBROWSKI MACIEJ JAN - p. o. rysownika XI st. st.

Oddział V.

Pomiarowy.

Inż. ŁUKACZ WŁODZIMIERZ - Naczelnik Oddziału, VI st. st.

WARSZ EDWARD - p. o. rysownika X st. st.

Oddział VI.

Drogowy.

Inż. JANKOWSKI KONRAD, p. o. Naczelnika Oddziału, VI st. st. (na etacie Min. R. i D. P.)

Inż. MACIEJEWSKI WINCENTY - p. o. st. referenta VI st-st.

Inż. PROSIŃSKI IGNACY - p. o. st. referenta VI st-st

Inż. GRUDZINSKI MICHAŁ - p. o. referenta VII st-st.

LANGE ALFRED - p. o. pom. referenta VIII st. st. (technik)

WOŁKOWSKI JAN - p. o. pom. referenta VIII st. st. (technik)

Inż. RUDNICKI - OSTKIEWICZ MIKOŁAJ, p. o. pom. ref. VIII st. st.

WOJCIECHOWSKA EUGENJA - p. o. st. kancelistki X st. st.

Oddział VII.

Architektoniczno-Budowlany

Inż. PIOTROWSKI STANISŁAW - Naczelnik Oddziału, V st. st.

Inż. BRZOSKO JAN - p. o. referenta st. VI st. st.

KOSSUTCH WACŁAW - p. o. referenta VII st-st (technik)

Inż. CHOROSZUCHA ANTONI - p. o. referenta VIII st. st.

ZECER ALEKSANDER - p. o. pom. referenta VIII st. st. (technik).

WITKOWSKI JERZY - p. o. technika budowlanego VIII st. st.

DOBRZAŃSKI ANTONI - p. o. mł. kancelisty XI st. st.

III.

Okólniki i Komunikaty Wojewody oraz Ministerstw zespolonych w Urzędzie Wojewódzkim

A.

W sprawach samorządowych.

3.

Okólnik N 142 Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie samodzielnego podatku komunalnego od węgla.

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu. z dnia 26 marca 1919 r. (Monitor Polski Nr. 74 z dn. 1. IV. 1919 r.) w sprawie dodatków na rzecz pow. związków komunalnych, wzgl. miast wyłączonych z powiatow.-do-cen przedmiotów, stanowiących monopol państwowy pobierany był między innymi dodatek komunalny 100/0 od monopolowej ceny węgla franco wagon kopalnia. Wpływy z tego źródła stanowiły pokaźne pozycje dochodowe w budżetach związków komunalnych i umożliwiły samorządom przystąpienie do racjonalnej gospodarki i żywotnej działalności. Rozporządzenie Ministra-

Przemysłu i Handlu z dn. 13 lipca r. b. (Dz. Ust. Nr. 66 1921 r. poz. 429) znoszące z dn. 1 października r. b. ograniczenia w obrocie węglem, wprowadziło wolny handel węglem kamiennym, koksem, węglem brunatnym i brykietami węglowymi, wobec czego od wyżej wspomnianej daty przestał być pobierany dodatek 10% od monopolowej ceny węgla, a co zatem idzie, związki komunalne utraciły jedno z najpoważniejszych swych źródeł dochodowych. W związku z wprowadzeniem z dn. 1. X. r. b. wolnego handlu węglem, opracowany został przez Ministerstwo Skarbu projekt ustawy o opodatkowaniu węgla na rzecz Skarbu Państwa, przyczem na wniosek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zamieszczone zostało w projektowanej ustawie postanowienie dotyczące pobierania wraz z podatkiem państwowym dodatku do tego podatku na rzecz związków komunalnych. Z uwagi jednak na kryzys gospodarczy, dający się odczuwać zwłaszcza w przemyśle, Rząd pragnąc przyczynić się do złagodzenia kryzysu, postanowił narazie nie opodatkowywać węgla na rzecz Skarbu Państwa, wobec czego nie może też być mowy o dodatku komunalnym do państwowego podatku węglowego.

Niemniej przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych mając na uwadze z jednej strony niewystarczalność źródeł dochodowych ciał samorządowych, z drugiej zaś zadania, jakie spoczywają na samorządach, uważa za możliwe i pożądane wprowadzenie przez związki komunalne samodzielnego podatku od węgla.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla, że podatek od węgla nie może być wprowadzony inaczej, jak po uprzednim uchwaleniu odpowiedniego statutu podatkowego przez organ uchwalający, a następnie zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą.

Nadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że opodatkowanie dotyczyć może tylko konsumpcji węgla i to z wyjątkiem węgla, przeznaczonego dla zakładów i przedsiębiorstw państwowych, i że wysokość stawki podatkowej nie może przekraczać 10% ceny węgla (franco wagon kopalnia).

Powyższe zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych i Magistratom miast, wydzielonych z powiatów.
Warszawa dn. 17 grudnia 1921 r.

Nr. S. Z. - 3223.

Minister;

(—) *St. Downarowicz w. r.*

4.

Komunikat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie zwoływania posiedzeń Rad miejskich.

Z przedkładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do wiadomości odpisów protokółów posiedzeń Rad miejskich w miastach wydzielonych z powiatów, wynika, że w szeregu wypadków posiedzenia Rad miejskich w oznaczonym w zaproszeniach czasie nie odbywają się z

braku kompletu i w następstwie posiedzenia są przenoszone na inną godzinę tegoż dnia, a to w zastosowaniu postanowień art. 31 dekretu o samorządzie miejskim z dnia 4 lutego 1919 r. (Dz. Pr. r. 1919 № 13 poz. 140)

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia przede wszystkim, że postanowienia art. 31 co do zwoływania powtórnych posiedzeń Rad miejskich wobec niedojścia do skutku poprzednich posiedzeń z braku kompletu nie mogą być w żadnym razie stosowane do spraw, wymagających w myśl art. 33 tegoż dekretu kwalifikowanej większości obecnych członków Rady miejskiej, to znaczy, że dla decydowania tych spraw zawsze musi być przepisana artykułem 33 kwalifikowana większość, co zresztą wyraźnie w powołanym artykule jest zaznaczone.

Co się tyczy sposobu przenoszenia posiedzenia które nie odbyło się z braku kompletu, na inną godzinę tegoż dnia w zastosowaniu postanowień art. 31 dekretu o samorządzie miejskim, to Ministerstwo zwraca uwagę na wyraźne postanowienia powołanego artykułu o tem, że powtórne zebranie musi być zwołane co może mieć miejsce dopiero po skonstatowaniu, że poprzednie zebranie nie doszło do skutku z braku kompletu.

W żadnym razie nie może być stosowany ten sposób zwoływania posiedzeń rad miejskich, praktykowany w niektórych miastach, że w zaproszeniu na posiedzenia już zgóry zaznacza się, że w razie niedojścia do skutku posiedzenia z braku kompletu przenosi się to posiedzenie na inną godzinę z tem, że to drugie posiedzenie będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków rady miejskiej.

Powyższe wyjaśnienia zechce Pan Wojewoda przestać do wiadomości i zastosowania się Magistratom miast, o ile takich wyjaśnień nie udzielił Pan Wojewoda dotychczas z własnej inicjatywy.

Warszawa dn. 21 grudnia 1921 r.

Nr. S. M.—4117.

Za MINISTRA:
(—) *Dunikowski.*
Podsekretarz Stanu.

B.

W sprawach rolnych.

5.

Okólnik N 88. Ministerstw Spraw Wewnętrznych w sprawie pomocy dla rolników w koniach i zaprzęgach ze strony władz wojskowych.

Pismem z dnia 7/V. 1921. L. 4292 Rcm. Dep. IV. zakomunikowało Ministerstwo Spraw Wojskowych, wobec ustawicznego napływania doń podań o kupno lub wypożyczanie koni wojskowych dla celów rolniczych, że w sprawie kupna koni należy zwracać się wyłącznie do odnośnych województw, którym podział koni jest powie-

rzony, w sprawie zaś wypożyczeń, do poszczególnych dowództw, które sprawy te załatwiają we własnym zakresie.

Kierowane do Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wojskowych podania o kupno lub wypożyczenie koni, rozpatrywane nie będą.

Podając powyższe do wiadomości Panu Wojewodzie (Komisarzowi), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca zawiadomić o tem sfery zainteresowane.

Zarazem chcąc sferom tym, jakoteż i władzom administracyjnym ułatwić zorientowanie się w obowiązujących obecnie normach odnośnie pomocy ze strony wojska dla rolników, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zebrało i ugrupowało te normy (patrz załączniki); Pan Wojewoda (Komisarz) zechce zarządzić sporządzenie odpowiedniej ilości odpisów tych norm, oraz przesłanie ich władzom podległym dla dokładnego obznajomienia się z nimi; celem umożliwienia i szerszym warstwom ludności zapoznanie się z treścią odnośnych przepisów byłoby pożądanym przedrukować je również w dzienniku wojewódzkim.

o wykonaniu należy dowieść.

Warszawa, dn. 22 września 1921 r.

Nr.—A, N—424.

za MINISTRA

(—) *Dunikowski w. r.*

Podsekretarz Stanu.

Załączniki do okólnika 88:

(1) 75.

Instrukcja przy wypożyczeniu koni rolnikom.

1. Część koni wojskowych, każdorazowo określona specjalnymi rozkazami M. S. Wojsk. Dep. IV, może być wypożyczona przez Dowództwa pułków i im równorzędne okolicznym rolnikom, w promieniu nie dalej 40 kilometrów od miejsca stałego postoju wypożyczającego Dowództwa, po podpisaniu przez tych rolników odnośnych rewersów.
2. Konie wypożyczane są na lat 5, poczem koń staje się własnością danego rolnika. Ten okres czasu może być skróconym do lat 4-ch, jeżeli zadowolając staraniom wypożyczającego koń w ciągu lat 4-ch będzie utrzymany zawsze w stanie wyborzym, co powinna stwierdzić Komisja Przegładowa, sprawdzająca stan koni wypożyczonych.
3. W ciągu lat 5-ciu (ew. 4-ch) użytkujący zobowiązuje się na każde żądanie wypożyczającego Dowództwa oddać konia z powrotem do wojska czasowo lub zupełnie bez prawa do jakiegobądź odškodowania.
4. Konie wypożyczane są żywione kosztem użytkującego i powinny być przez niego żywione dobrze i utrzymane zawsze w dobrym stanie.
5. W razie choroby konia, użytkujący winien wezwać lekarza weterynaryj, oraz zawiadomić natychmiast

st Dowództwo wojskowe, które konia tego wypożyczyło.

6. Jeżeli koń wypożyczony padnie, użytkujący obowiązany jest wezwać Komisję, złożoną z lekarza weterynaryj, dwóch obywateli miejscowych jako świadków i wójta gminy, którzy po stwierdzeniu przyczyny padnięcia konia spisują protokół i odsyłają go do danego Dowództwa wojskowego.
7. W razie stwierdzenia winy przy padnięciu konia ze strony użytkującego ten winien zapłacić wartość konia według szacunku, oznaczonego w rewersie, do Kasy Komisji Gospodarczej Dowództwa wojskowego, które konia wypożyczało.
8. Jeżeli koń padł nie z winy użytkującego, użytkujący odpowiedzialności materialnej nie ponosi.
9. Jeżeli postępowanie użytkującego pod względem utrzymania konia jest bez zarzutu, Dowództwo wypożyczające nie ma prawa odebrać od niego konia przed czasem i oddać go innemu rolnikowi do użytkowania.
10. O ile Dowództwo wypożyczające konia, odbiera go z powrotem, powinno zrobić to z podaniem przyczyn które powinny być wyszczególnione w odpowiednim protokole.
11. Przy wypożyczeniu koni wojskowych, w pierwszym rzędzie, powinny być uwzględnione podania osób wojskowych i inwalidów, którzy zostali obdarzeni ziemią, w myśl ustawy o nadaniu ziemi żołnierzom, jak-również i tych, którzy po demobilizacji wracają do swych gospodarstw.

(2)— 292.

Wygodzenie ludności cywilnej zaprzęgami wojskowym, celem pomocy w robotach rolnych.

W wykonaniu uchwały sejmowej w sprawie uprawy i obsiewu pól, leżących odłogiem, podczas zbliżającej się wiosny, oraz ustawy o zagospodarowaniu odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się zmianę i uzupełnienie rozporządzenia, ogłoszonego w Dzienniku Rozkazów Wojskowych Nr. 94 z 1919 r. poz. 3665 w sposób następujący:

Stosunki, spowodowane stanem wojennym, spowodowały zniszczenie obszarów Rzeczypospolitej Polskiej oraz pozbawiły rolników potrzebnej do pracy na roli siły pociągowej, zmniejszając produkcję rolną do granic, grozących klęską żywnościową w państwie. Ażeby zapobiec ewentualnej katastrofie konieczną jest jak najbardziej wydatna i planowa pomoc dla rolników podczas robót wiosennych tak, ażeby jak największa przestrzeń ziemi została należycie uprawiona i obsiana. Do tej pomocy przyczynić się winno wojsko zapomocą wszelkich, stojących mu do dyspozycji, środków.

Urzeczywistnić ją można przez dostarczenie rolnikom na przeciąg robót wiosennych zaprzęgów i koni wojskowych. W tym celu należy natychmiast przystąpić do planowego zorganizowania akcji, mającej na celu niesienie pomocy rolnikom przez wygadzanie zaprzęgami i końmi wojskowymi.

W myśl powyższego poleca się D. O. G. przystąpić natychmiast do zorganizowania akcji niesienia pomocy rolnikom podczas robót wiosennych przez wygadzanie zaprzęgami i końmi wojskowymi.

Akcja ta winna być przeprowadzoną przy pomocy wszelkich, stojących do dyspozycji, środków, w porozumieniu ze starostwami oraz powiatowymi reprezentantami Ministerstwa Rolnictwa i D. P., tak, ażeby z chwilą rozpoczęcia robót wiosennych rolnicy mogli w jaknajwiększych rozmiarach korzystać z tej akcji.

Wszelkie formacje wojskowe w kraju winny odstąpić rolnikom na czas najpilniejszych robót polnych, związanych z obsianiem pól i sprzętem zboża, cały będący w ich dyspozycji zapas koni wojskowych i zaprzęgów dla celów rzeczonych z tem jednak, ażeby ta pomoc nie naruszała w niczem potrzeb wojska i obowiązków służby wojskowej.

W myśl powyższego zarządza się oddawanie do robót rolnych wszelkich zaprzęgów jak również koni bez zaprzęgów, które są odpowiednie do użycia na roli, bacząc przytem, ażeby do obsługi wygadanych koni wyznaczano żołnierzy w miarę możliwości obeznanych z pracą na roli, i obchodzeniem się z końmi.

Wypożyczać można tylko konie, wolne od chorób zaraźliwych.

W tym celu przed oddaniem rolnikom konie winny być każdorazowo oglądane przez lekarza weterynaryjnego, który opiniuje o ich zdrowiu.

Celem uniknięcia zawlekania i rozszerzania się chorób infekcyjnych wśród koni wojskowych mogą być wydawane konie wojskowe tylko tym rolnikom, którzy się wykażą poświadczeniem starostwa, że miejscowość, do której koń wojskowy ma być oddany, wolna jest od chorób infekcyjnych końskich.

Wydawanie koni rolnikom nastąpić winno na warunkach, rozporządzeniem D. O. Gen. L. 54418. 1197 A. P. (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 94 z 1919 r., poz. 3665) ogłoszonych, i do tych miejscowości, odległość których od miejsca postoju odnośnego oddziału nie przekracza 25—30 km.

Rozkaz powyższy D. G. L. 54418. 1197 A. P. utrzymuje się również na rok 1920 w pełnej mocy z tem, że w jego ustęp 3 po słowach: 4 kg. owsa należy dopisać „względnie jęczmienia” oraz że przy uiszczaniu zapłaty w koronach w Małopolsce i na terenie b. okupacji austriackiej ma zastosowanie kurs przeliczenia 1 kr.—70 fen.

W razie doprowadzenia konia do stanu niezdolności do służby wojskowej, względnie nadmiernej jego użycia ze szkodą dla jego stanu z winy użytkującego, ten ostatni, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności sądowo-karnej, obowiązany będzie do pełnego odszkodowania Zarządu wojskowego w myśl ogólnie obowiązujących zasad prawnych. W razie uszkodzenia z winy użytkującego innego materiału wojskowego, jako to uprzęży, wozu i t. p. mają powyższe postanowienia analogiczne zastosowanie.

Korzystającym z pomocy wojskowej należy odczytać niniejsze postanowienia i żądać od nich podpisania deklaracji i w dwóch egzemplarzach wedle załączonego wzoru, z których jeden należy wydać podpisującemu.

Organa, dozoruujące konie i zaprzęgi wojskowe, oddane do pomocy rolnikom, należy pouczyć o ciążącej na nich odpowiedzialności za całość i dobry stan majątku wojskowego.

Sprawozdania o wykonaniu niniejszego rozkazu należy przedkładać Dep. IV Sekcji i Remontu M. S. Wojsk. periodycznie każdego miesiąca, począwszy od 15 kwietnia r. b.

Sprawozdania te winny zawierać w ogólnych zarysach rozmiar przeprowadzonej akcji, z podaniem ilości wypożyczonych do robót koni i zaprzęgów wojskowych oraz miejscowości, w których akcja ta została przeprowadzona. (Załącznik).

Dnia 22 marca 1920 r.

(3) 325.

Brakowanie koni wycieńczonych niezdolnych do służby wojskowej.

W uzupełnieniu rozkazu M. S. Wojsk. z dnia 30 września 1919 r. № 3591 (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 93 1919 r.) w sprawie brakowania koni niezdolnych do służby w armji, zarządza się, co następuje:

1. Konie wojskowe zdrowe, lecz wycieńczone i wymagające odżywiania dłuższego, niż 8 tygodni bez używania do pracy, w celu użycia ich na potrzeby rolnictwa winny być oddane Ministerstwu Rolnictwa i D. P. lub bezpośrednio ludności rolniczej, według następujących przepisów:

- a) wybrakowania i oszacowania dokonywują Komisje, powołane zgodnie z rozkazem № 3591 (Dz. Rozk. 93). Z czynności swych Komisje sporządzają szczegółowy protokół, który podpisują wszyscy członkowie Komisji. W protokole należy zaznaczyć, z powodu jakich przyczyn konie doszły do stanu silnego wycieńczenia i podlegają wybrakowaniu zgodnie z niniejszym rozkazem.
- b) po wybrakowaniu i oszacowaniu koni przez powyższe Komisje D. O. G., względnie Dowództwo odnośnego oddziału lub zakładu wojskowego, winno natychmiast zawiadomić o tem powiatowego przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i D. P., który z liczby wybrakowanych koni zarezerwuje przydatne dla celów rolniczych. W powiatach, w których Ministerstwo Rolnictwa i D. P. nie posiada jeszcze swych przedstawicieli, przekazywanie koni na użytek rolnictwa winno być dokonane przez odnośne starostwa, które w tym wypadku wypełni funkcje, wchodzące w zakres czynności reprezentanta Ministerstwa Rolnictwa i D. P.
- c) konie, uznane przez reprezentanta Ministerstwa Rolnictwa i D. P. za nieprzydatne dla celów rolniczych, oddziały winny sprzedać bezpośrednio drogą licytacji miejscowej ludności, wyłącznie rolnikom, prowadzącym gospodarstwo rolne, co musi być stwierdzone przez władze administracyjne powiatowe gminne lub miejscowe organizacje rolnicze, (Związki Ziemiaków i Kółka Rolnicze), zaś o dniu licytacji zawiadomić tegoż przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i D. P.
- d) o ile Ministerstwo Rolnictwa i D. P., względnie jego przedstawicielstwo powiatowe, nie odbierze koni, uznanych za przydatne dla celów rolniczych do dnia, poprzedzającego

1. Żrebięta od klaczy wojskowych w wieku od 3-4 miesięcy są przekazywane przez D. O. Geny Województwom.

2. O każdej partii żrebiąt niemniejszej niż 5 żrebiąt D.O.Gen. zawiadamia Województwo.

3. Żrebięta rozmieszczone pojedynczo przed przekazaniem należy zebrać na punkty niemniej niż 5 żrebiąt razem.

4. D.O.Gen. wyznacza miejsce i datę odbioru żrebiąt.

5. Cenę żrebiąt określa Komisja w składzie 2 oficerów, wyznaczonych z D.O.Gen. i 1 delegata z Województwa.

6. Ceny żrebiąt określa się od 2000 do 3000 mk, za sztukę; żrebięta starsze niż 4 miesiące cenic stosunkowo wyżej.

7. Odebrane żrebięta Województwa kierują do starostw według swego uznania,

8. Dalsze postępowanie ze żrebiętami należy do Województw.

9. Cenę szacunkową za odebrane żrebięta Województwo wpłaca do kasy jednostki wojskowej, przekazującej żrebięta. Pieniądze te winny być kierowane zgodnie z rozkazem 4254 Dz. Rozk. Nr. 98, 1919 r. (wrazle nieodebrania żrebiąt przez Województwa sprzedać z licytacji rolnikom z wyłączeniem handlarzy).

10. Trzymanie w oddziałach żrebiąt w wieku starszym niż 4 miesiące jest wzbronione.

11. Na każde żrebię D. O. G. wystawia świadectwo z datą urodzenia żrebięcia z zaznaczeniem od jakiego typu klaczy pochodzi (taborowa, czy kawal).

12. Z sumy otrzymanej za żrebię 5% D. O. G. przeznacza na wniosek dowództwa jednostki wojskowej jako premję za staranne obchodzenie się ze żrebięciem dla żołnierza, który miał w swojej opiece matkę żrebięcia.

(7) 618.

Cena żrebiąt (zmiana rozk. Dz. R. Nr. 25. 20)

Rozkaz M. S. Wojsk. Nr. 581, p. 6 (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 24, 1920 r.) zmieniam w ten sposób, że cena żrebiąt od klaczy wojskowych, oddawanych województwom, winna być określona przez Komisję zestawioną zgodnie z punktem 5 wyżej wymienionego rozkazu według rzeczywistej wartości każdego żrebięcia,

Zmiana niniejsza została wywołana tem, że cena rynkowa koni, w tej liczbie i żrebiąt od dnia 3 lipca 1920 r., t. j. od czasu wydania rozkazu Nr. 581, wzrosła bardzo znacznie.

Pozostałe punkty rozkazu Nr. 581 pozostają w swojej mocy.

Rozkaz niniejszy wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia,

O brakowaniu koni niezdatnych dla służby w armji, sporządzeniu aktów zejścia na konie padłe i otrzymywaniu świadectw inspektorskich.

1. Konie chore na choroby nieuleczalne, lub z takimi nabytymi wadami wskutek których stały się zupełnie nieprzydatnymi dla służby w armji, podlegają zlikwidowaniu.

2. Dla określenia niezdolności konia do służby Dowódca O. G. na podstawie każdorazowego meldunku Dowódców poszczególnych jednostek powołują Komisję w składzie 3 oficerów, z których obowiązkowo przynajmniej jeden jest lekarz weterynaryjny.

Uwaga: W wypadkach nagłych i nieuleczalnych (złamania kończyn, śmiertelne postrzały i t. p.) Komisję w powyższym składzie powołuje samodzielnie Dowódca oddziału.

3. Konie zupełnie niezdolne z powodu starości i wad chronicznych do dalszej służby wojskowej podlegają oddaniu do dyspozycji Ministerstwa Rolnictwa i D. P. bez licytacji, po cenach, jakie określi Komisja.

4. Konie wymienione powyżej, lecz chore na choroby zaraźliwe (zaraza płucowa, -influenca, zakaźne zapalenie jamy gębowej), mogą być oddane Min. Rol. i D. P. dopiero po wyzdrowieniu i odbyciu kwarantanny.

5. Konie chore nieuleczalnie na świerzb mogą być oddawane na rzeź do rzeźni miejskich znajdujących się pod kontrolą weterynaryjną, przyczem skóry z zabitych koni winny być oddawane do składów miejscowych intendentur.

Uwaga: W miejscowościach, gdzie wyżej wymienione konie nie mogą być zużytkowane na rzeź takowe winny być zabite i zniszczone, a skóry oddane do miejscowych intendentur.

6. Konie wyleczone, które nadal mogą służyć w wojsku, lecz jeszcze słabe i wycieńczone, nie mogą być sprzedawane, a winne być odsyłane do punktów odżywczych, utworzonych na zasadzie rozkazu Min. Spr. Wojsk. Nr. 901 (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 28 ex 1910 r.).

7. Niezwłocznie po wybrakowaniu koni D. O. Gen. winno przesłać do najbliższego urzędu Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państw. szczegółowy wykaz koni nie-nadających się do dalszej służby wojskowej, ze wskazaniem ceny szacunkowej każdego konia i miejsca gdzie wybrakowane konie znajdują się.

Jednocześnie D. O. G. zawiadamia o tem Departament VIII Min. Spr. Wojsk. z dołączeniem odpisu przesłanego do Ministerstwa Rolnictwa wykazu.

Otrzymane ze sprzedaży wybrakowanych koni sumy D. O. Gen. wnoszą do Kasy Sekcji Remontu, Dop. VIII, a ostatni przelewa takowe do kredytu przeznaczanego na wyłączny zakup koni dla wojska.

9. Konie chore na nosaciznę, węglak, zarazę stadniczą i wściekliznę, są likwidowane zgodnie z przepisami M. S. Wojsk., Nr. 357 (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 9 ex 1919 r.)

10. Wszystkie konie przed likwidacją podlegają starannym oględzinom weterynaryjno-sanitarnym i badaniom na nosaciznę, zgodnie z przepisami M. S. Wojsk. par 1403 (Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 43 ex 1919 r.)

11. Niszczenie koni wybrakowanych lub chorych na choroby zaraźliwe winno się odbywać pod kontrolą Komisji.

12. W każdym wypadku padnięcia konia D-ca oddziału zwołuje Komisję w składzie 3-ch oficerów, z których obowiązkowo 1 lekarz weterynaryjny, który spisuje akt zejścia, ewentualnie protokół, w wypadkach, wymagających ustalenia diagnozy sekcji trupa, według wzorów, ustanowionych przez M. S. Wojsk.

Uwaga I: Skóra, za wyjątkiem wypadków, przewidzianych przepisami o walce z chorobami zaraźliwymi zwierząt (par. 357. Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 9 ex 1919 r.) jest oddawana do składów miejscowych Intendentur.

Uwaga II: O zdjęciu skóry lub zniszczeniu trupa ze skórą winno być nadmienione w akcie.

13. Dowództwo oddziału przesyła oryginał aktu zejścia i ewentualnie protokołu sekcji jak również akty wybrakowania do Oddziału Weterynaryjnego D. O. G. który opiniuje, że padnięcie lub nieużyteczność nastąpiły nie z winy Dowództwa Oddziału, skutkiem braku dozoru, lub nieprzedsięwzięcia odpowiednich środków zaradczych albo odwrotnie.

14. Oddział Weterynaryjny D. O. G. po zaopiniowaniu przedkłada akty Szefowi Sztabu D. O. G. który zarządza albo przeprowadza przez Oddział Weterynaryjny wspólnie z Oddziałem Koni i Taborów dochodzenie w sprawie ustalenia i pociągnięcia do odpowiedzialności winnych padnięcia lub nieużyteczności konia, albo wydanie przez oddział Koni i Taborów świadectwa inspektorskiego. Świadectwa te podpisuje Szef Sztabu D. O. G.

15. Na podstawie świadectwa inspektorskiego koń zostaje wykreślony z księgi ewidencyjnej koni oddziału.

16. Przedstawienie do D. O. G. aktów w celu uzyskania świadectw inspektorskich winno być dokonane w ciągu 14 dni od daty padnięcia lub wybrakowania koni.

Instrukcja niniejsza wydaje się w zamian wszystkich rozkazów M. S. Wojsk. wydanych w tej sprawie. (Rozkaz 19 - Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 1, rozkaz 300-Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 40, rozkaz 1595-Dz. Rozk. Wojsk. Nr. 50, rozkaz 2940.

Dnia 30 września 1919 r.

(9)-3665.

Wygodzenie zaprzęgami wojskowymi dla ludności cywilnej celem pomocy w robotach rolnych.

Wszystkie formacje wojskowe w kraju celem udzielenia pomocy ludności cywilnej przy robotach rolnych - winne w razie możliwości i o ile to nie koliduje

z obowiązkiem służby wojskowej wygodzić rolnikom do tych robót zaprzęgami (końmi z wozami a to w porozumieniu z miejscowymi władzami administracyjnymi i Instancji (starostwami).

Do robót tych oddawać należy tylko zaprzęgi dwukonne.

Ludność cywilna obowiązana jest za używanie pary koni, wozu wraz z usługą żołnierza (woźnicy), dać całodzienne utrzymanie dla 2 koni i dla żołnierza w naturze.

Pasza dzienna dla 2-ch koni wynosić ma 30 funtów owsa (12 kg.) i 1 pud siana (16 kg.). W razie braku owsa można w wyjątkowych wypadkach część brakującego owsa zastąpić inną paszą treściwą w tej samej wadze, względnie podwójną ilością siana, z tem jednak, że każdy koń musi otrzymać dziennie najmniej 10 funtów (4 kg.) owsa.

Żołnierzowi należy się dostatek pożywienia robotnika rolnego i odpowiednie pomieszczenie.

Czas pracy równy czasowi pracy służby folwarcznej w danej okolicy, z tem, że siła pociągowa koni ma być odpowiednio wyzyskana, jednak bez uszczerbku dla ich, kondycji ogólnego stanu.

Żołnierz obowiązany jest do pełnienia normalnych posług jako woźnica (oracz, poganiacz) przyczem winien się pod każdym względem tak zachowywać, jak na żołnierza Polaka przystoi.

Oprócz wyżywienie dla żołnierza i 2-ch koni korzystający z tego wygodzenia obowiązany jest uścić do kasy wojskowej kwotę 16 Mk. za każdy dzień powszedni.

Jeżeli dostarczone dwa konie z żołnierzem, bez wozu to należytość ta wynosi 11 Mk. 50 fen.

Wynagrodzenie to ustalone w porozumieniu z Min. Roln. i D. P. opiera się na następującem obliczeniu

1) amortyzacja 2 koni.....	4 Mk. fen.
2) „ wozu.....	2 „ 50 „
3) „ uprzęży.....	2 „ „
4) „ ubrania żołnierza.....	4 „ 50 „
5) robocizna żołnierska.....	3 „ „
Razem 16 Mk. — fen.	

Kwotę 16 Mk. (11. 50) pobierają odnośnie oddziały za pokwitowaniem od ludności cywilnej w całości.

Z kwoty tej wypłacają 3 Mk. żołnierzowi na rękę, resztujące 13 Mk. (11. 50) przesyłają do Komisji Kasowych, którym przynależą.

Komisje kasowe założą specjalne ewidencje najmu koni z rubryką otrzymanych kwot, uwidoczniając kwoty wypłacone żołnierzom.

Wpływ, osiągnięty od korzystających z koni skarbowych, Komisje Kasowe notują na koncie „D“.

Każdego miesiąca nie później 10-go, wykaz tych wpływów Komisje Kasowe przedkładają Intenden-

tutom odnosnych D. O. G. z prośbą o zezwolenie przelania sum na konto Z. O.

W ten sam sposób postępują Intendetury D. O. G. w stosunku do Dep. Gosp.

Na obszarach, gdzie obowiązuje waluta koronowa, kurs ustalony zostaje 1 Mk. równa 1 Kr. 75 h.

Powyższe wynagrodzenie ustalono na rok 1919.

Konie oddane w używanie, mogą być każdorazem cofnięte, a to w razie niedotrzymania przez użytkownika powyższych warunków, względnie gdyby tego wymagały względy militarne. Powyższe zarządzenia nie odnoszą się do Terenów przyfrontowych o ile Naczelne Dowództwo wydało względnie nie wyda odmienne w tym względzie zarządzenia.

Dnia 13 października 1919 r.

Przepisy powyższe w ogólnej treści takżei obecnie obowiązują (Przyp. Red.).

6.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu z dn. 15. grudnia 1921 r. w sprawie norm szacunkowych zwierząt domowych dla wymiaru podatku procentowego.

Na zasadzie art. 1178 Ustawy Lekarskiej (ros. Zb. Pr. tom. XIII wyd. 1905 r.) w brzmieniu ustawy z dnia 18 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. № 99 poz. 712) w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

§ 1. Ustanawia się następujące normy szacunkowe zwierząt w celu wymiaru podatku procentowego:

- a) buhaje, woły i krowy 25000 mk. (podatek w wysokości 20/0 w myśl art. 1178 ustawy wynosi 500 mk.)
- b) jałownik od 1/2 r. do 2 lat 10000 mk. (podatek w wysokości 2/0 w myśl art. 1178 ustawy wynosi 200 mk.)
- c) cielęta do 1/2 roku 4000 mk. (podatek w wysokości 10/0 w myśl art. 1173 ustawy wynosi 40 mk.)
- d) owce i kozy 3000 mk. (podatek w wysokości 10/0 w myśl art. 11 ustawy wynosi 30 mk.)
- e) jagnięta i kozłeta 100 mk. (podatek w wysokości 10/0 w myśl art. 1178 ustawy wynosi 10 mk.)
- f) świnię 15000 mk. (podatek w wysokości 2/0 w myśl art. 1178 ustawy wynosi 300 mk.)

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaboru rosyjskiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe normy szacunkowe.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych

(—) *J. Kaczyński.*

Minister Przemysłu i Handlu

w. z. *Henryk Strasburger*

C.

W sprawach sanitarnych

7.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego w przedmiocie ogłoszeń treści lekarskiej.

Na mocy art. 2 p. 21 i art. 10 zasadniczej ustawy sanitarnej (Dziennik Praw № 63 poz. 371) i dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dziennik Praw № 14 poz. 186) zarządzam co następuje:

Art. 1. Na wszelkiego rodzaju ogłoszenia i reklamy publiczne, których treść tyczy się:

- a) sprzedaży i wyrobu środków i przyrządów leczniczych, kosmetycznych i higienicznych i sposobu ich działania lub użycia;
 - b) wykonywania praktyki leczniczej przez lekarzy, felczerów, dentystów, położne, masażystów i wogóle osoby, trudniące się wykonywaniem wszelkich zabiegów leczniczych;
 - c) zawodu farmaceutycznego, oraz osób i firm, trudniących się wyrobem lub sprzedażą artykułów aptecznych;
 - d) zdrojowisk, zakładów leczniczych i wód leczniczych;
- musi być uzyskane uprzednie zezwolenie Okręgowego Urzędu Zdrowia.

Art. 2. Bez zezwolenia Okręgowego Urzędu Zdrowia ogłoszenia te i reklamy nie mogą być podawane do wiadomości publicznej. Zakaz ten dotyczy zarówno osób ogłaszających się, jak też i redakcji pism periodycznych, wydawców i wszelkich zakładów i osób publikujących te ogłoszenia i reklamy.

Art. 3. Wzbronione są wszelkiego rodzaju ogłoszenia i reklamy:

- a) o drukach, jeżeli w ogłoszeniu wskazano, że druk dotyczy zwyrodnienia płciowego, prostytucji lub skłonności p rzeciwnych naturze;

- b) dotyczące środków, przyrządów i sposobów uniknięcia lub pozbycia się ciąży i środków, wpływających na podniecenie osłabionej zdolności płciowej;
- c) wskazane w art. 1, a niezgodne z prawdą lub zawierające informacje, mogące wprowadzić w błąd publiczność;
- d) wskazane w art. 1, a niezaprobowane przez Okręgowy Urząd Zdrowia.

Art. 4. W ogłoszeniach i reklamach, dotyczących wykonywania praktyki lekarskiej lub zabiegów leczniczych, czy też zawodu farmaceutycznego nie dopuszczalna jest reklama osoblistych uzdolnień i kwalifikacji (po za wyszczególnieniem prawnie przysługującego tytułu naukowego i urzędowego).

Art. 5. Osoby zamierzające podać do wiadomości publicznej przewidziane przepisami niniejszymi ogłoszenia i reklamy, powinny całkowity ich tekst przedłożyć w potrójnym egzemplarzu Okręgowemu Urzędowi Zdrowia.

Przedłożony Okręgowemu Urzędowi Zdrowia tekst w razie zaaprobowania w formie w jakiej był przedłożony lub z uchybieniem przez siebie zmianami, Urząd ten zaopatruje; w a) klauzule: „zezwala się na ogłoszenie”, b) datę, c) pieczęć, d) podpis i e) numer specjalnie w tym celu prowadzonego rejestru.

Jeden egzemplarz zaaprobowanego tekstu Urząd wydaje osobie zainteresowanej, pozostałe zatrzymuje dla siebie.

Art. 6. Redakcje pism, drukarnie oraz wszystkie zakłady i osoby, podające do wiadomości publicznej ogłoszenia i reklamy, przewidziane w przepisach niniejszych, obowiązane są przestrzegać, aby ogłoszenia te i reklamy były zaopatrzone klauzulą Okręgowego Urzędu Zdrowia.

Art. 7. Winni przekroczenia przepisów niniejszych będą pociągani do odpowiedzialności na mocy ogólnych postanowień kodeksu karnego.

Art. 8. Przepisy te wchodzi w życie na obszarze b. zaboru rosyjskiego, z dniem ich ogłoszenia.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1919 r.

Dzien. Ust. Nr. 79/1919 poz. 432.

Minister Zdrowia Publicznego

(—) Janiszewski.

D.

W sprawach opieki społecznej

8-

Odezwa Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 grudnia 1921 r. do Związków Zawodowych w sprawie organizowania spółdzielni mieszkaniowych.

W dobie obecnej wznowienie ruchu budowlanego przez osoby prywatne jest mało prawdopodobne ze względu na wysokie koszty budowania; jedynymi organizacjami, któreby mogły się podjąć wznoszenia domów są zrzeszenia, oparte na samopomocy.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, do którego zakresu działalności należą sprawy opieki nad bezdomnymi, oraz popieranie stowarzyszeń i związków o charakterze samopomocy, udziela porad i wszelkich ułatwień przy zakładaniu, organizowaniu i prowadzeniu kooperatyw mieszkaniowych dla osób pracujących bądź umysłowo, bądź fizycznie.

Organizatorowie takich spółdzielni znajdą w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej poparcie ich usiłowań przy zabieganiu o otrzymanie terenu, pożyczek, gwarancji prawnych i możliwych ulg ze strony władz państwowych i komunalnych.

Zainteresowani zwracać się mogą w tych sprawach do Departamentu Opieki Społecznej przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej plac Dąbrowskiego Nr. 6 od godz. 12-ej do 2-ej po południu.

MINISTERSTWO
PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Warszawa dn. 9 grudnia 1921 r.

IV.

Obwieszczenia Urzędu Wojewódzkiego i Starostw.

9.

Zawiadomienie Urzędu Wojewódzkiego o otwarciu Archiwum Państwowego w Grodnie.

Rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 29 grudnia 1921 r. Nr. 2501/21-S. zostało na czas przejściowy aż do czasu uzyskania gmachu archiwalnego Archiwum Państwowe w Białymstoku skasowane a utworzone w Grodnie.

10.

Ogłoszenie Starostwa Kolneńskiego w sprawie zatrzymanej kłaczy.

Starostwo w Kolnie poszukuje właściciela zatrzymanej w czerwcu 1920 r. w powiecie Kolneńskim kłaczy, niewiadomego pochodzenia, lat około 12, maści gniadej, ogon i grzywa obcięte, wypalony numer na kopycie.

Termin ogłoszenia upływa 1 lipca 1922 r. poczem klacz ulegnie sprzedaży z licytacji na rzecz Skarbu Państwa.

V.

Wykaz ważniejszych ustaw, rozporządzeń i okólników ogłoszonych.

{11.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Nr. 94 z dn. 2 grudnia 1921 r.

692. Ustawa z dnia 15 listopada o skarbie narodowym.

693. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 31 października o organizacji władz administracyjnych I instancji, obowiązujące na obszarze województwa: nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego, oraz powiatów: grodzieńskiego, wołkowyskiego i białowieskiego województwa białostockiego.

698. Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 4 listopada 1921 r. w przedmiocie uprzywilejowania ubogiej ludności nabywania niektórych lekarstw.

699. Rozporządzenie Ministra Pracy i Op. Społ. i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej w porozumieniu z innymi Ministrami z dn. 15 listopada 1921 r. o obowiązku zatrudniania ciężko poszkodowanych inwalidów wojennych.

Nr. 96 z dn. 6 grudnia 1921 r.

703. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17 listopada 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia dotyczącego swobodnego odpływu wody i rozporządzenia dotyczącego stowarzyszeń wodnych na obszar województw: nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego, oraz powiatów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego.

707. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej i innych z dn. 22 listopada 1921 r. o obsadzaniu wolnych miejsc w zakładach samorządowych oraz prywatnych, subwencjonowanych i koncesjonowanych przez Państwo.

Nr. 99 z dn. 14 grudnia 1921 r.

713. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17 listopada 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej przepisów z zakresu administracji technicznej na województwa: no-

wogrodzkie, poleskie i wołyńskie, oraz na powiaty: grodzieński wołkowyski i białowieski, województwa białostockiego.

Nr. 100. z dn. 15 grudnia 1921 r.

716. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 17 listopada 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu o miarach z dn. 8 lutego 1919 r. na województwa: nowogrodzkie, poleskie i wołkowyskie, oraz powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego.

720. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 24 listopada 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustaw sanitarnych na województwa: nowogrodzkie, poleskie i wołyńskie, oraz na powiaty: grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego.

Nr. 102. z dn. 20 grudnia 1921 r.

739. Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dn. 9 grudnia 1921 r. o taksie aptekarskiej, oraz o wydawaniu środków leczniczych.

Nr. 103 z dn. 21 grudnia 1921 r.

743. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 5 grudnia 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej przepisów weterynaryjno-sanitarnych na województwa: wołyńskie, poleskie i nowogrodzkie, oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego.

Nr. 104 z dn. 23 grudnia 1921 r.

755. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 1 grudnia 1921 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia z dn. 14 maja 1920 r., w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno-policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznymi i statkami na obszarze województw: nowogrodzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa Białostockiego.

759. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 10 grudnia 1921 r. o wykonywaniu w nocy oraz w niedziele i dni świąteczne robót, poprzedzających produkcję w piekarniach.

12.

W Monitorze Polskim.

Nr. 275 z dn. 2 grudnia 1921 r.

337. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrz-

nych z dnia 25 listopada 1921 r. w przedmiocie podwyższenia opłat za paszporty zagraniczne.

Nr 279 z dn. 7 grudnia 1921 r.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 10 listopada 1921 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy w zakładach handlowych w dni targowe i jarmarczne.

Nr 284 z dn. 14 grudnia 1921 r.

346. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 24. listopada 1921 r. w przedmiocie instrukcji dla komisji rozjemczych i komisji rzeczoznawców dla załatwiania spraw dotyczących cen za energję elektryczną.

Nr. 290 z dnia 21 grudnia 1921 r.

349. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 19 grudnia 1921 r. wydane w porozumieniu z ministrem Kolei żelaznych w sprawie rekwizycji węgla dla polskich Kolei państwowych.

350. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 15 grudnia 1921 r. w przedmiocie wypuszczenia nowych i wycofania z obrotu starych znaczków stęplowych.

Nr. 292 z dn. 23 grudnia 1921 r.

Ustawa z dn. 6 grudnia 1921 r. o dostawieniu lokali dla sądów pokoju.

Nr. 294 z dn. 27 grudnia 1921 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 2 grudnia 1921 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Spraw Wewnętrznych o wysokości i pobieraniu opłat za dozór kotłów.

Nr. 296 z dn. 29 grudnia 1921 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 grudnia 1921 r. w przedmiocie zakazu pędzenia napojów wysokowych z pszenicy, żyta i ich przetworów w kampanji gorzelniczej 1921/22 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 7. grudnia 1921 r. w przedmiocie wydawania pozwoleń na ustawianie, przenoszenie i używanie kotłów parowych.

15.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

353. Okólnik (108) Minis. Spr. Wew. z dnia 31 października 1921 r. w sprawie zakazu sprzedaży względnie podawania napojów alkoholowych w niedziele i święta w zakładach gospodnio-szynkarskich.

354. Okólnik (110) Min. Spr. Wew. z dnia 5 listopada 1921 r. w sprawie zaliczania do wystugi lat służby wojskowej.

355. Okólnik (111) Min. Spraw Wew. z dnia 5 listopada 1921 r. w sprawie uczestnictwa instytucji samorządowych w obrocie czekowym P. R. O.

358. Okólnik (118) Min. Spr. Wew. z dn. 12 listopada 1921 r. w sprawie wymierzania emerytur b. funkcjonariuszom Państwa Rosyjskiego.

359. Okólnik (119) Min. Spr. Wew. z dn. 12 listopada 1921 r. w sprawie definitywnej nominacji.

360. Okólnik (120) Min. Spr. Wew. z dn. 12 listopada 1921 r. w sprawie uadżywania przez firmy handlowe mianą: Dostawa Minist, Spr. Wojsk.

361. Okólnik (121) Min. Spr. Wew. z dn. 15 listopada 1921 r. w sprawie trybu postępowania przy zwalnianiu ze służby funkcjonariuszów państwowych,

362. Okólnik (122) Min. Spr. Wew. z dn. 10 listopada 1921 r. w sprawie poświadczenia dla zawarcia małżeństwa przez obywateli polskich za granicą.

Dział nieurzędowy.

O potrzebie państwowego pośrednictwa pracy oraz właściwych jego formach organizacyjnych.

W związku z powszechnie i zgodnie wyrażaną opinią, że tylko wytrwała i celowa praca wszystkich obywateli zdoła podźwignąć Polskę z Jej gospodarczo-upadku, należy sobie uświadomić, iż wyniki tej pracy będą zależały między innymi od fachowych uzdolnień i zalet moralnych ogółu pracowników, jakoteż od udogońień, z jakimi będzie przeprowadzana akcja obsadzania wolnych placówek pracy przez odpowiednie siły pracownicze.

Skoro tedy Państwo Polskie ma wzmóc swoją siłę gospodarczą, winno dbać o to, aby liczba bezrobotnych była jak najmniejszą oraz, aby proces wyszukiwania czy do właściwego zajęcia czy też właściwych pracowników odbywał się możliwie sprawnie w sposób zadawalający obydwie strony. Działalność w powyższym

kierunku jest tem pilniejszą, że z powodu wojny polski rynek pracy został wtrząśnięty u swych podstaw, obok bowiem istnienia znacznej rzeszy pracowników wykolejonych, bezrobotnych, pracujących dorywczo, lub w niewielkim zawodzie, zachodzą wypadki, że niektóre gałęzie wytwórczości odczuwają brak pewnych kategorii pracowników. Zbyt wielkie zmiany zasły w stosunkach społecznych i ekonomicznych w porównaniu z okresem przedwojennym, aby obecnie bez specjalnych zarządzeń ze strony Państwa rynek pracy mógł powrócić do swego stanu normalnego t. zn., aby samorzutnie mogło nastąpić takie rozmieszczenie siły roboczej w polskich warsztatach pracy, które byłoby dostosowane do nowych potrzeb gospodarczych kraju. Niezbędną jest zatem organizacja pośrednictwa pracy, któraby czuwała nad zatrudnianiem bezrobotnych, wyrównywała za pomocą

odpowiednich technicznych środków popyt i podaż pracy, oraz zabezpieczała potrzebny dopływ na rynek pracy zawodowo wykwalifikowanych pracowników (czyli prowadziła akcję porady zawodowej).

Jakiegoż typu organizacja pośrednictwa pracy będzie w stanie sprostać tak rozległym zadaniom.

Przedewszystkiem nie trudno jest uzasadnić, że t. zw. zarobkowe pośrednictwo pracy, prowadzone w celach zysku jak każde inne przedsiębiorstwo, nie jest w stanie odegrać poważniejszej roli przy rozwiązywaniu powyżej wyłuszczonej problematyki. Powstające z prywatnej inicjatywy poszczególnych jednostek, nie kierujących się w swej działalności ani społecznymi ani też gospodarczymi potrzebami kraju, prosperujące o tyle tylko, o ile przynoszą wymagane przez właścicieli zyski, zarobkowe biura pośrednictwa pracy z natury rzeczy nie mogą tworzyć organizacji, któraby we właściwy sposób regulowała rynek pracy.

W ciągu swego istnienia zarobkowe pośrednictwo pracy zostało zupełnie skompromitowane przez szereg codziennych nadużyć ze strony drobnych pośredników oraz przez stosowanie wyzysku w wielkim stylu ze strony potężnych organizacji rekrutowania robotników, jak np. Arbeiterzentrale, która prowadziła masowy handel polskimi robotnikami, płacąc swoim agentom od sztuki t. zw. "pogłównie". Z uwagi na powyższe, wszystkie kulturalne państwa przedsięwzięły środki, zmierzające do jak największego ograniczenia zarobkowego pośrednictwa pracy, oraz do jego stopniowej likwidacji. Rząd Polski opracował również w tym duchu projekt ustawy o zarobkowym pośrednictwie pracy i wniósł go do Sejmu, gdzie Komisja Ochrony Pracy przyjęła go w trzech czytaniach w formie jeszcze bardziej obostrzonej.

Oczywiście zasadniczo odmiennej oceny wymaga pośrednictwo pracy wykonywane przez robotnicze związki zawodowe. W dalszym ciągu niniejszej notatki będą podkreślone wszystkie nader dodatnie cechy związkowego zwłaszcza skoordynowanego z publicznym, pośrednictwa pracy; tutaj należy jednak zauważyć że osłabiając niekiedy dominujące znaczenie w poszczególnych zawodach, związkowe biura pośrednictwa pracy, nawet gdyby posiadały swoje centrale zawodowe, nie są w stanie ogarnąć całości rynku pracy i dlatego też nie mogą poprowadzić akcji zwalczania bezrobocia w jego ogólnych rozmiarach oraz ująć całokształtu popytu i podaży pracy.

Pozostaje jedynie publiczne pośrednictwo pracy, które zdolne jest wypełnić zadania, wymienione na wstępie niniejszej notatki pod warunkiem, że zostanie utworzona sieć publicznych urzędów pośred. pracy, obejmująca cały obszar Państwa, jednolita w swej strukturze i oparta na centralizacji.

Nadanie pośrednictwu pracy charakteru publicznego stało się koniecznością z uwagi na to, że akcja pośrednictwa winna być dostępną dla wszystkich bez wyjątku obywateli, oraz nie może być uzależnioną od jakichkolwiek względów natury politycznej, narodowościowej, religijnej lub majątkowej. Jedynie bowiem publiczny urząd jest w stanie zabezpieczyć każdemu wykorzystanie przysługującego mu prawa do pracy przez stosowanie jawnej i bestronnej procedury pośrednictwa, uwzględniającej tylko dwa momenty przy skierowywaniu

do pracy: po pierwsze kwalifikacje zawodowe i moralne (w ścisłym znaczeniu) pracownika, oraz po drugie kolejność zapisu czyli okres oczekiwania na pracę.

Jednolitość organizacyjna publicznych urzędów pośred. pracy została podyktowana potrzebą zaprowadzenia na terenie całego państwa jednakowego systemu urzędowania gwoili ułatwienia szerokiej publiczności posługiwania się tymi urzędami; powyższa jednolitość jest niezbędną również i dlatego, ażeby mogło się rozwinąć ściśle współdziałanie pomiędzy poszczególnymi urzędami oraz, ażeby te ostatnie mogły być zarządzane przez jeden organ centralny, któryby je wiązał w jedną organiczną całość, zwartą w ogólnopństwową sieć urzędów pośrednictwa pracy.

Z kolei należy rozstrzygnąć pytanie, czy urzędy pośrednictwa pracy, tworzące sieć ogólnopństwową, mają być państwowymi czy samorządowymi.

Zwolennicy samorządowego pośrednictwa pracy idą za dawnym przykładem Niemiec i właściwej Austrii, w których to krajach, zawdzięczając miejscowym warunkom władze samorządowe mogły z powodzeniem prowadzić akcję pośrednictwa pracy. Nie należy jednakże zapominać o tem, że wysoki poziom niemieckiego komunalnego pośrednictwa pracy jest wynikiem kilkudziesięcioletniej wyteżonej działalności ze strony ciał samorządowych. Te ostatnie, widząc zupełny brak zainteresowania sprawą pośrednictwa pracy u byłego rządu cesarsko-niemieckiego, a będąc świadome potrzeb rynku pracy, wzięły na siebie cały ciężar tworzenia publicznego pośrednictwa pracy. Na tego rodzaju stan rzeczy godzono się w Niemczech do czasu wybuchu wojny europejskiej. Olbrzymie przemiany jakie zachodziły na niemieckim rynku pracy w czasie wojny oraz w okresie likwidacji stosunków wojennych skłoniły opinię publiczną i zmusiły swery rządowe do zmiany stanowiska w sprawie pośrednictwa pracy. W wyniku rewizji dawnych zapatrywań uznano, że nawet najlepiej funkcjonujące komunalne pośrednictwo pracy, a przecież Niemcy przodują w tym zakresie, nie jest w stanie zaspokoić obecnych potrzeb rynku pracy, które są nader skomplikowane z uwagi na nieunormowane jeszcze po wojnie stosunki gospodarcze, oraz, że z tego właśnie względu konieczne jest upaństwowienie pośrednictwa pracy. Dotychczas zorganizowano w Niemczech państwowe urzędy pośrednictwa pracy drugiej i trzeciej instancji pozostawiając jeszcze pierwszą instancję w jej dawnym charakterze. Rezultatem tej reorganizacji jest utworzenie na terenie całych Niemiec urzędów pośrednictwa pracy, znajdujących się pod centralnym zarządem specjalnego Urzędu państwowego-zwanego Reichsamet für Arbeits-Vermittlung.

W Anglii proces upaństwowienia pośrednictwa pracy dokonał się o wiele wcześniej, gdyż od 1909 roku istnieje ustawa, wprowadzająca państwowe urzędy pośrednictwa pracy we wszystkich trzech instancjach.

Przechodząc do naszych stosunków, należy zauważyć, że samorządowe pośrednictwo pracy w b. Galicji wykazywało wszelkie ujemne strony tego rodzaju organizacji w Polsce. Powiatowe biura pośrednictwa pracy, pozostawione w większości wypadków inicjatywie mało kompetentnych czynników miejscowych, oraz w zbyt małej mierze uzależnione od centrali we Lwowie, prowadziły akcję pośrednictwa nader ospale, lekceważąc

potrzeby krajowego rynku pracy, a ograniczając swoje czynności głównie do innych krajów Austrii. Na terenie byłego Królestwa Kongresowego zaledwie w Warszawie, Lublinie i Częstachowie istniały przez czas pewien miejskie publiczne biura pośrednictwa pracy, przyczem biuro warszawskie wskutek minimalnej liczby dokonywanych zapośredniczeń zostało zreorganizowane i zapośrednicza obecnie tylko robotników miejskich; biuro lubelskie było wkrótce przekazane tamtejszemu państ. Urzędowi Pośredn. Pracy, zaś biuro częstochowskie zapośredniczało tylko w latach 1915. 1916 polskich wychodźców, udających się do Niemiec. Fakt małego zainteresowania się polskich samorządów sprawą pośrednictwa pracy znajduje również swój wyraz w obojętnym traktowaniu z ich strony działalności państwowych urzędów pośrednictwa pracy.

W razie włączenia niewystąpienia polskiej władzy państwowej z inicjatywą na polu organizacji pośrednictwa pracy, upłynąłby bezwątpienia długi okres czasu, zanimby samorzady samorzutnie zdołały potworzyć choćby prymitywne biura pośrednictwa, nie mówiąc już o trudnościach jakiby powstały przy usłowaniach zcentralizowania i skoordynowania akcji tych biur. Jeżeli bowiem wówczas najwięcej względów przemawiałoby zatem, aby centralny organ pośrednictwa pracy utworzyć przy Związku miast jako instytucji samorządowej, obejmującej wszystkie większe miasta Rzeczypospolitej, o tyle znowu mała żywotność tej instytucji oraz jej ograniczony wpływ na gospodarkę samorządową w poszczególnych miastach, przekonywa, że podobna centrala pośrednictwa pracy nie byłaby zdolną związać w jednolitą sieć poszczególnych miejskich urzędów pośredn. pracy. Tembardziej zaś taka centrala nie mogłaby prowadzić żadnej akcji regulowania ogólnopństwowego rynku pracy, ponieważ nieomal cały wiejski rynek pracy wymykałby się z pod jej nadzoru i ingerencji.

Biorąc pod uwagę przytoczone i im podobne motywy, rząd Polski nie uznał za możliwe pozostawić sprawę publicznego pośrednictwa pracy tak powolnemu i niewłaściwemu biegowi wypadków, lecz na zasadzie dekretu z dnia 27 stycznia 1919 powołał do życia w krótkim stosunkowo czasie cały szereg Państwowych Urzędów Pośredn. Pracy, poddając je centralnemu kierownictwu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. To ostatnie, posiadając wykwalifikowany personel instruktorski, jest w możności stopniowo rozwijać i udoskonalić działalność P. U. P. P., dzięki czemu po dwuletniej pracy organizacyjnej odpowiadają już one w znacznej mierze swemu przeznaczeniu.

Gdyby w przeciwnym wprost wypadku czynności Państw. Urzędów Pośredn. Pracy zostały przekazane samorządom, -nie tylko że postęp w dziedzinie publicznego pośrednictwa pracy byłby na długo zahamowany, lecz skutkiem niezajomości i nieprzygotowania samorządów cały dotychczasowy dorobek w tym zakresie poszedłby na marne.

Oprócz ogólnych argumentów istnieje jeszcze cały szereg konkretnych względów, które przeważają szalę na korzyść państwowego pośrednictwa pracy.

Masowe zjawiska jakie zachodzą obecnie na polskim rynku pracy nie dają się zlokalizować w poszczególnych miejscowościach lub okolicach, lecz potężną fa-

lą zalewają wszystkie ziemie Rzeczypospolitej, stwarzając w ten sposób problemy o charakterze ogólnopństwowym, które mogą być rozwiązane jedynie przy bezpośredniej ingerencji centralnej władzy państwowej. Demobilizacja armji, powrót uchodźców i jeńców z Rosji oraz spodziewany napływ reemigrantów z Niemiec należą do takich właśnie zjawisk w stosunku do których Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej musiało opracować jednolity plan postępowania a następnie przestrzegać, aby plan ten był zgodnie wykonany przez wszystkie czynniki zainteresowane, w ich liczbie i przez P. U. P. P. Zatrudnienie zgłaszających się tłumnie do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy bezrobotnych zdemobilizowanych żołnierzy, powracających uchodźców i reemigrantów nastrocza dla poszczególnych Urzędów poważne trudności z powodu powtarzającego się braku lokalnych zapotrzebowań na siłę roboczą. Wówczas ze skuteczną pomocą przychodzi t. zw. clearing pracy, zorganizowany i prowadzony przez Departament Pośrednictwa Pracy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, który, będąc centralą wszystkich P. U. P. P., skierowuje nadmiar zarejestrowanych w pewnych urzędach bezrobotnych do innych urzędów, posiadających w ewidencji niezalutwane zgłoszenia miejsc wolnych. Kiedy zaś i clearing nie jest w stanie przesunąć i zatrudnić całego nadmiaru bezrobotnych w takich wypadkach Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, bezpośrednio informowane o stanie bezrobocia przez P. U. P. P., inicjuje w porozumieniu z właściwymi Ministerstwami roboty publiczne w celu zatrudnienia przede wszystkim tych bezrobotnych, względem których państwo posiada pewne zobowiązania (jako to zdemobilizowanych, jeńców, uchodźców, reemigrantów etc.)

Wogóle mówiąc działalność zarówno Min. Pracy i Op. Społ. jako też poszczególnych P. U. P. P. nie ogranicza się do biernego wyczekiwania na zapotrzebowanie, otrzymane od pracodawców, lecz polega jednocześnie na budzeniu inicjatywy prywatnej, samorządowej i państwowej w kierunku przysparzania warsztatów pracy lub robót wszelkiego rodzaju. Podobna akcja walki z bezrobociem, o ile ma przynieść w dzisiejszych trudnych warunkach pewne rezultaty, musi być prowadzona ze znacznym nakładem pieniędzy oraz poparta autorytetem centralnych władz państwowych. W świetle powyższych faktów środki, jakimi rozporządzą władze samorządowe w zakresie walki z bezrobociem, sprowadzają się do nader nikłych rozmiarów.

Czynności clearingowe Min. Pracy i Op. Społ., odgrywają specjalnie ważną rolę przy zapośredniczaniu polskich robotników do zagranicznych pracodawców. Rząd polski zezwala na wychodźstwo zarobkowe tylko do krajów, które zawarły z Polską konwencje emigracyjne, wszystkie zaś konwencje ustalają, że angażowanie polskich robotników przez zagranicznych pracodawców lub ich pełnomocników może się odbywać tylko w Państwowych Urzędach Pośredn. Pracy. Ponieważ zagraniczne zapotrzebowania są zazwyczaj masowe, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przeprowadza ich repartycje na poszczególne Urzędy, mając na względzie stan rynku pracy na terenach działania tych urzędów. Dzięki z góry układanemu planowi zapośredniczania wychodźców, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej ma możność normowania rozmiarów wychodźstwa, licząc się zarówno z lokalnymi jako też z ogólnopństwowymi potrzebami kraju w zakresie rodzimej siły roboczej.

Regulowanie rynku pracy winno być dokonywane przez Państwowe Urzędy Pośred. Pracy nie tylko za pomocą akcji bezpośredniej t. j. pośredniczenia pomiędzy bezrobotnym a poszukującym pracownika, lecz również w drodze koordynowania działalności na polu pośrednictwa organizacji zawodowych pracowników i pracodawców z działalnością P. U. P. P. - Pośrednictwo pracy, wykonywane przez pracownicze związki zawodowe posiada niektóre wybitne zalety, jako to: wyjątkowa znajomość kwalifikacji zawodowych pracowników poczucie odpowiedzialności poleconego pracownika wobec wymagań związku oraz pracodawcy, udzielanie pracodawcy gwarancji przez związek za poleconego pracownika i t. d. Z uwagi na powyższe jak również ze względu na to, że związki zawodowe mają tendencję ujęcia akcji pośrednictwa wyłącznie w swoje ręce, jest niezmiernie ważną okolicznością dla dalszego rozwoju pośrednictwa pracy, aby P. U. P. P. jak najściślej współdziałały w tym zakresie z robotn. związkami zawodowymi. Z drugiej strony współpraca z P. U. P. P. organizacji pracodawców decyduje w wielu razach o intensywności funkcjonowania urzędu, któremu może znacznie powiększyć napływ zapotrzebowań na siłę roboczą.

Problemat powyższy jest niełatwy do rozwiązania z powodu przeszkód społecznej i politycznej natury. Tem niemniej jednak usiłowania w tym kierunku muszą być czynione i to według jednolitego planu w całym państwie pod kierownictwem Ministerstwa Pracy i Op. Społ., uzgadniającego swe stanowisko z centralnymi organizacjami pracowników i pracodawców. Powodzenie omawianej akcji zależy między innymi od właściwego ujęcia organizacyjnej strony współdziałania z P. U. P. P. obu stron zainteresowanych, to też Ministerstwo Pracy i Op. Społ. kładzie szczególny nacisk na ustalenie odpowiednich zasad w opracowanej ustawie o państwowym pośrednictwie pracy, która przewiduje tworzenie przy P. U. P. P. parytetowych komisji doradczych i zarządzanych parytetowo oddziałów zawodowych. Ścisłe kierownictwo ze strony Ministerstwa Pracy i Op. Społ. akcją współdziałania pomiędzy zawodowym i publicznym pośrednictwem pracy jest możliwe jedynie przy istnieniu Państw. Urzędów P. P. Wreszcie organy publicznego pośrednictwa pracy winny wykonywać nadzór nad zarobkowymi biurami pośrednictwa w celu dokładnego orjentowania się w sytuacji na rynku pracy. Ponieważ jednak nadzór ten przysługuje również władzy państwowej w (myśl istniejącego i mającego wejść w życie ustawodawstwa), przeto powierzenie funkcji nadzorczych Państwowym Urzędem Pośred. Pracy jest najsiuszniejszym rozstrzygnięciem powyższej kwestji.

Przytoczone dotychczas argumenty zdają się dostatecznie przekonywać o potrzebie istnienia państwowego

pośrednictwa pracy. Jedynie może się rodzić jeszcze wątpliwość czy w małych ożywionych pod względem gospodarczym miejscowościach nie byłoby lepiej zamiast utrzymywania samodzielnych niewielkich urzędów pośrednictwa pracy przekazywać ich czynności jednemu z referentów starostwa. Podobne postawienie sprawy jest nawiązką błędne i nierzeczowe ponieważ po pierwsze nie wynika z żadnego odnośnego aktu ustawodawczego oraz po drugie obarcza władze administracyjne pierwszej instancji funkcjami, których one nigdzie nie wykonują i wykonać nie są w stanie. Pośrednictwo pracy jest akcją par excellence społeczną, wymaga zatem specjalnych metod działania. Wobec zaostrenia się tarć społecznych działalność funkcjonariuszów państwowych Urzędów Pośred. Pracy musi być nacechowana szczególną oględnością i winna polegać na wypośredkowaniu linii postępowania mającej na widoku przede wszystkim interes ogółu pracującej ludności, oraz interes krajowej produkcji. Gdyby więc władze starościńskie, które posiadają odmienne kompetencje, zajęły się akcją pośrednictwa pracy, spotkałyby się z całkowitą rezerwą klasy pracującej w stosunku do swoich poczynań na tym polu.

Po za tłem politycznym również i względy fachowe przemawiają przeciwko powierzeniu akcji pośrednictwa pracy starostom. Nawet przy niewielkim ożywieniu na rynku pracy kierownik P. U. P. P. musi posiadać znaczną samodzielność w utrzymywaniu stałych i różnorodnych stosunków z przedsiębiorcami, z robotniczymi związkami zawodowymi, oraz z różnymi władzami państwowymi. Będąc zaś referentem starostwa kierownik P. U. P. P. byłby pozbawiony swobody działania i inicjatywy, a stałby się tylko wykonawcą poleceń starosty. Są to zatem względy, dla których choćby najmniejsze P. U. P. P. nie mogą być zespolone z administracją polityczną, a muszą pozostać urzędami niezależnymi od pierwszej instancji. W celu zaś uniknięcia zbyt wielkiej ilości drobnych urzędów, można poprzestać na zorganizowaniu szeregu ekspozytur większych sąsiednich P. U. P. P.

Reasumując powyższe wywody, należy uznać, że Państwowe Urzędy Pośred. Pracy muszą być utrzymane w obecnym swym charakterze, przyczem kompetencja ich winna być rozszerzona i szczegółowo zdefiniowana w nowej ustawie o państwowym pośrednictwie pracy, której zadaniem będzie uzupełnienie braków dekretu z dn. 27 stycznia 1919 r. oraz ustalenie organizacji państwowego pośrednictwa pracy we wszystkich trzech instancjach.

W. Pr. Op. Sp.